

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEEN LAAJAKAISTARAKENTAMISEN TUESTA

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki laajakaistarakentamisen tuesta ja kumottavaksi laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla. Ehdotettu laki mahdollistaisi laajakaistarakentamisen tukemisen valtion varoista. Laki sisältäisi säännökset tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksistä sekä toimivaltaisesta tukiviranomaisesta ja tämän tehtävistä.

Saaristoasiain neuvottelukunta lausuu hallituksen esitysluonnoksesta laajakaistarakentamisen tukeen seuraavaa:

Nopeat ja toimintavarmat laajakaistayhteydet ovat tasapainoisen aluekehityksen ja alueiden elinvoimaisuuden näkökulmasta ehdottoman tärkeitä. Toimivien laajakaistayhteyksien tarve korostuu erityisesti saaristoalueilla, jotka pääosin ovat harvaan asuttua aluetta, joissa palvelut, niin yksityiset kuin julkiset palvelut, ovat pitkien etäisyyksien päässä. Luotettavat tietoliikenneyhteydet monipuolistavat saaristo- ja maaseutualuiden perinteisiä elinkeinoja, laajentavat elinkeinorakennetta sekä tuovat modernit elinkeinot mahdolliseksi paikkakunnasta riippumatta. Valokuituyhteyksien saatavuus vaikuttaa myös yritysten paikkavalintaan ja kehittymismahdollisuuksiin.

On ennustettu, että koronakevään kokemusten myötä etätyön määrä tulee lisääntymään. Paikkariippumaton työ on erityisesti nostettu esille tämän kevään keskusteluissa, myös hallituksen toimesta. Etätyöskentely ja paikkariippumaton työ edellyttävät molemmat nopeita ja luotettavia tietoliikenneyhteyksiä. Toimivat tietoliikenneyhteydet tukevat myös monipaikkaisuutta, joka on myös tullut entistä vahvemmin esille koronakevään aikana.

Saaristoasiain neuvottelukunta pitää hallituksen esitysluonnosta laajakaistarakentamisen tuesta hyvänä. Julkinen tuki laajakaistayhteyksien rakentamisessa niille alueille, jonne se ei markkinaehtoisesti rakennu on erittäin tärkeä. Toimivia tietoliikenneyhteyksiä tulisi tarkastella selkeämmin myös perusoikeusnäkökulmasta.

Laajakaistarakentamisen tukeen osoitettu summa, viisi miljoonaa euroa, on kuitenkin riittämätön koko maan laajakaistayhteyksien kehittämiseen. Summan voisi kohdistaa jollekin alueelle, esimerkiksi saaristoalueiden laajakaistayhteyksien rakentamiseen.

Tavoite noin 10 000 uuden kotitalouden pääsystä nopeiden laajakaistayhteyksien piiriin on vaatimaton, mikäli kokonaistavoitteena on, että kaikki kotitaloudet pystyvät käyttämään nopeita laajakaistayhteyksiä vuonna 2025 (tällä hetkellä 1,1 miljoonaa kotitaloutta on nopeiden kiinteiden viestintäyhteyksien ulottumattomissa).

Saaristoasiain neuvottelukunta pitää myös tärkeänä, että vapaa-ajan asuntojen laajakaistarakentaminen otetaan huomioon tukea myönnettäessä. Etätyöskentely vapaa-ajanasuinnoilla mobiililaitteilla ei ole riittävän toimintavarmaa erityisesti silloin, kun mobiiliverkkoa kuormittavat netin viihdekäyttö loma-aikoina. Toimivat laajakaistayhteydet tukevat myös matkailun kehittämistä saaristoalueilla.

Toimivia tietoliikenneyhteyksiä arvioitaessa saaristoasiain neuvottelukunta pyytää kiinnittämään huomiota maantieteellisiin olosuhteisiin. Esimerkiksi saaristoalueilla korkeuserot ja kallio vaikuttavat yhteyksien toimivuuteen, joten maantieteellinen vaikutus on syytä ottaa huomioon, kun arvioidaan tietoliikenneyhteyksien toimivuutta.

Olisi myös hyvä tarkastella viranomaiskäyttöä varten rakennetun, jo olemassa olevan valokuituverkon hyödyntämistä.

Tietoliikenneyhteyksien kehittämiseksi tarvitaan uusia toimintamalleja sekä perinteiset sektori- ja toimialarajat ylittävää yhteistyötä. Saaristoasiain neuvottelukunta esittääkin, että Suomessa tulisi käynnistää kansallinen projekti, jossa suunniteltaisiin ja tutkittaisiin valokuiturakentamisen mahdollisuuksia alueille, jotka ovat valokuituverkon ulkopuolella. Kansallisen projektin tulisi toimia myös alustana paikallisten valokuituverkkojen parissa toimivien verkostoitumiselle ja tiedon sekä kokemusten jakamiselle.

Saaristoasiain neuvottelukunta

Saaristoasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja

Sandra Bergqvist

Saaristoasiain neuvottelukunnan pääsihteeri

Elina Auri